

Pitkä-Ruokosen ja Vehkosaaren välisen salmen ruoppaus

Tavoite ja tausta

Kutajoen pohjoispuolella, keskisellä Vesijärvellä sijaitsevien Pitkä-Ruokosen ja Vehkosaaren välinen salmi on vuosien aikana madaltunut ja kaventunut voimakkaasti. Lisääntynyt vesikasvillisuus on maatonut ja estää veden virtausta salmessa. Tämän hankkeen tavoitteena on vesisyvyyden lisääminen, kasvillisuuden vähentäminen sekä ravinnekierron vähentäminen veden ja sedimentin välillä.

Kutajoen osakaskunta (kalastuskunta) on ollut asiasta yhteydessä Hämeen ympäristökeskukseen ensimmäisen kerran jo vuonna 2006. Ympäristökeskus antoi ruoppaamista puoltavan lausuntonsa 15.11.2006. Hankkeesta laadittiin ympäristökeskuksessa myös suunnitelmapiirros. Työ suunniteltiin alunperin toteutettavaksi talviaikaan, mutta heikot jääolot estivät toimeen ryhtymisen kahtena peräkkäisenä talvena.

Työ ja sen toteutus

Salmea on tarkoitus ruopata 250 metriä pitkältä ja 20 metriä leveältä alueelta noin 2000 kiintokuutiota. Ruoppausmassat läjitetään n. 150 – 300 metrin päähän ruoppauskohteesta. Käytävissä oleva välineistö mahdollistaa työn toteuttamisen sulan veden aikana joko syksyllä 2009 tai keväällä 2010. Ruoppauksesta väistämättä aiheutuvan väliaikaisen veden samentumisen vuoksi työ olisi edullisempaa toteuttaa jo syksyllä. Näin virkistyskäytölle aiheutuvat haitat saataisiin minimoitua.

Salmi ruopataan kelluvalla telaponttoonikaivinkoneella, ja massat kuljetetaan ruoppauskohteelta läjitysalueelle proomulla. Läjitykseen käytetään kaivinkonetta tai ponttoonikaivinkonetta. Työn toteuttaa kilpailutuksen kautta valittu urakoitsija Rantala Timber, jolla on riittävä kokemus ruoppauksien toteuttamisesta, hankkeeseen sopiva kalusto sekä hyvä paikallistuntemus.

Hankkeen hyödyt

Yleisperiaatteena Vesijärvellä toteutettavissa rantojen kunnostus- ja vesirakennus-hankkeissa on luonnonarvojen ja luonnon monimuotoisuuden huomioonottaminen ja edistäminen. Tämä koskee niin niittoja kuin ruoppauksiakin. Umpeenkasvusta ja liettymisestä kärsivien alueiden suunnitelmallisilla väyläniitoilla ja pahimmin umpeutuneissa paikoissa ruoppauksilla voidaan parantaa veden vaihtoa mataloitumisen, pohjan liettymisen ja soistumisen estämiseksi niin, että ranta-alueiden luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja sisäinen kuormitus vähenee. Tähän pyritään myös Pitkä-Ruokosen ja Vehkosaaren välisen salmen ruoppauksella.

Jokainen, joka on tutkinut salmien umpeutumisen vaikutuksia vesiluontoon, on havainnut, miten läheisten vesialueiden rehevöityminen ja umpeenkasvu kiihtyvät, ja ne soistuvat. Näin syntyy vesistön tilan kannalta haitallisia, hapettomia ja sisäisen kuormituksen vaivaamia pesäkkeitä, jotka johtavat noidankehämäisiin rehevöitymisen kiihtymis- ja laajenemisilmiöihin. Nyt suunniteltu ruoppaustyö vähentää näitä riskejä keskisellä Vesijärvellä Vaaniansalmen pohjoispuolella.

Kun veden vaihtumisolot paranevat, vähenee liettyminen ja happiolojen kohentuessa ravinteiden sisäinen kuormitus kevenee. Myös avoveden ja kasvillisuusalueen rajavyöhyke lisääntyy, jolloin eläinplanktonin ja muun pieneliöstön runsastuminen parantaa kalaston ja linnustonelinoloja. Erityisesti hauen on todettu hyötyvän veden vaihdon ja ekotonin lisääntymisestä.

Luonnonympäristön lisäksi hankkeen hyödynsaajia ovat lähinnä alueen mökkiläiset ja virkistyskäyttäjät.

Hankkeen haittavaikutukset

Suunniteltu vesirakennusalue on laajuudeltaan useita hehtaareja. Työllä voi olla sen toteutuksen aikana tai heti sen jälkeen kielteisiä kalataloudellisia vaikutuksia, koska vesi vääjäämättä samenee väliaikaisesti. Pitkäaikaisia tai pysyviä haitallisia vaikutuksia vesiluontoon ei tällä hankkeella ole.

Hankkeen kustannukset ja rahoitus

Hankkeen toteuttamisesta pyydettiin Hilma-järjestelmän kautta tarjoukset 1.9.2009 mennessä. Hankkeen kustannusarvio on 35 000 euroa (0 alv), jonka lisäksi tulevat valvojan palkka ja kustannukset.